

 Emine HUBAN ÇEBİ¹

 Bade YAMAK²

ORTA ÖĞRETİM KURUMLARINDA GÖREV YAPAN BEDEN EĞİTİMİ VE OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN ÖFKE DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ*

Özet

Amaç: Orta öğretim kurumlarında görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin ve okul öncesi öğretmenlerinin öfke düzeylerinin belirlenmesidir.

Materyal ve Metot: Çalışmayı Samsun ilinde görev yapan okul öncesi öğretmenleri ve beden eğitimi öğretmenleri oluşturmaktadır. Verilerin toplandığı örneklem grubu ise; Samsun ilinde faal olarak çalışan beden eğitimi öğretmeni ile okul öncesi öğretmeni 150 katılımcıdan oluşmaktadır. Katılımcılara araştırmacı tarafından hazırlanan 8 maddelik kişisel bilgi formu ve Sürekli Öfke-Öfke Tarz Ölçeği (SÖ-ÖTÖ) uygulanmıştır.

Bulgular: Okul öncesi öğretmenlerinin medeni durumu ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasına baktığımızda sürekli öfke, kontrol altına alınmış öfke arasında anlamlı farklılık bulunurken, iç öfke ve dışa vurulmuş öfke arasında anlamlı farklılık görülmemiştir. Beden eğitimi öğretmenlerinin medeni durumu ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasına baktığımızda tüm alt boyutlarda anlamlı farklılık hesaplanmamıştır. Meslek yılı ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasına baktığımızda Okul öncesi öğretmenlerinde sürekli öfke ve kontrol altına alınmış öfke alt boyutunda anlamlı farklılık hesaplanırken, iç öfke ve dışa vurulmuş öfke arasında anlamlı farklılık görülmemiştir. Beden eğitimi öğretmenlerinde ise sürekli öfke alt boyutunda anlamlı farklılık bulunurken, diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık hesaplanmamıştır. Yaş ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasına baktığımızda, Okul öncesi öğretmenlerinde tüm alt boyutlarda yaş ile anlamlı farklılık hesaplanmıştır. Beden eğitimi öğretmenlerinde yaş ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasında iç öfke alt boyutunda anlamlı farklılık hesaplanırken ($p<0,05$), diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık görülmemiştir.

Sonuç: Cinsiyet faktörüne göre her iki branşta anlamlı farklılık bulunmamıştır. Okul öncesi öğretmenlerinde yaş ilerledikçe öfke ve alt boyutlarında artışlar görülmüştür. Beden eğitimi öğretmenlerinde ise değişiklik olmamış ve branşların öfke alt boyutları benzer özellik taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Öfke ve beden eğitimi, okul öncesi öğretmenliği ve öfke

DETERMINATION OF ANGER LEVELS OF PHYSICAL EDUCATION TEACHERS AND PRESCHOOL TEACHERS IN SECONDARY EDUCATION

Abstract

Aim: Determination of anger levels of physical education teachers and preschool teachers in secondary education.

Material and Method: The universe of the study consisted of pre-school teachers working in Samsun and physical education teachers. In the sample group where the data were collected; The physical education and sports and pre-school teachers working in the province of Samsun consist of 150 participants. The 8-item personal information form prepared by the researcher and Trait Anger-Anger Scale (SÖ-ÖTÖ) was applied.

Results: When we look at the comparison of the marital status and anger subscales of pre-school teachers, there was a significant difference between trait anger and controlled anger, while there was no significant difference between internal anger and expressed anger. When we look at the comparison of marital status and anger

sub-dimensions of physical education and sports teachers, no significant difference has been calculated in all sub-dimensions. When we look at the comparison of anger sub-dimensions and occupation time, there was no significant difference between pre-school teachers' trait anger and controlled anger sub-dimension, while there was no significant difference between internal anger and expressed anger. While there was a significant difference in trait anger subscale in physical education and sports teachers, no significant difference was calculated in other sub-dimensions. When we look at the comparison of age and anger subscales, a significant difference was calculated with age in all sub-dimensions of pre-school teachers. There was a significant difference ($p<0,05$) between the sub-dimensions of age and anger sub-dimensions in internal anger sub-dimensions of physical education and sports teachers, while there were no significant differences in other sub-dimensions.

Conclusion: No significant difference was found between the two branches according to gender factor. Preschool teachers increased their anger and subscales as age progressed. There is no change in physical education and sports teachers and anger sub-dimensions of branches are similar.

Keywords: Anger and physical education and sports; preschool teaching and anger

*Bu çalışma, "Orta Öğretim Kurumlarında Görev Yapan Beden Eğitimi ve Okul Öncesi Öğretmenlerinin Öfke Düzeylerinin Belirlenmesi" isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor ABD. Samsun.

hub_an@hotmail.com.

²Dr. Öğr. Üyesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yaşar Doğu Spor Bil. Fak., Samsun,

badetektas@gmail.com.

Makale Geliş Tarihi: 15.12.2020

Makale Kabul Tarihi: 31.12.2020

Makale Türü: Araştırma Makalesi

1. GİRİŞ

Eğitimin temeli çocuğun okul öncesi yıllarında atılır ve sonraki yıllarında şekillenir. Okul öncesi eğitiminde; çocuğu tüm gelişim alanlarında desteklemek, gelecek eğitim kademelerine hazırlamak, kendini ifade edebilen, yaratıcı becerilerini ortaya koyabilen çocukların yetişmesini sağlamaktır (Zembat, 1999). Okul öncesi eğitim, çocuğun gelişimi için önemli olan eğitimin ilk basamağıdır.

Genel eğitimin tamamlayıcısı olan beden eğitimi ise kişiliğin eğitimidir. Başka bir

deyişle, öğrencilerin gelişim özellikleri göz önünde tutularak onların, birey ve toplum yönünden sağlıklı, mutlu, iyi ahlaklı ve dengeli bir kişilik sahibi; yapıcı, yaratıcı ve üretken; milli kültür değerlerini ve demokratik hayatın gerektirdiği davranışları kazanmış bireyler olarak yetiştirilmeleri için en önemli araçtır (Aracı, 2000; Karakuş, 2005).

Öğretmenlerin bireysel, mesleki ve toplumsal olarak görev ve rollerine ilişkin gerçekleştirmeleri gereken beklentilerinin yanı sıra, eğitim durumuna göre düşük

ücretler ile çalışmak zorunda olmaları, bu beklentileri ve rolleri yerine getirmesinde engeller oluşturmakta, hakkını alamadığı duyusunun gelişmesine neden olmaktadır. Dolayısıyla duyguları daha fazla baskılama ve kontrol etme zorunluluğu doğmakta, bu durumda öfke yaşantısının oluşmasına neden olmaktadır (İmamoğlu, 2003).

Günlük hayatta sıkça yaşadığımız mutluluk, heyecan, korku, üzüntü, sevinç, endişe gibi duygulardan biri de öfkedir. Öfke yaşanması sıradan olan ve günlük hayatımızda sıkça yaşadığımız en temel duygulardan birisidir (Öztürk, 2012).

Öfke bireyin bir tehlikeyle ya da engellenmeyle karşılaştığında yaşadığı çaresizliğin, güçsüzlüğün, yetersizliğin yarattığı kaygıdan kurtulmak amacıyla hoşnutsuzluktan, kızgınlık ve şiddete kadar değişebilen bir duygudur (Doğan, Güler ve Kelleci, 2001).

Öfkeye neden olan diğer etkenler ise fiziksel veya sözel saldırı, ahlaksızlık, kötü davranışlar, kişisel haklara ve benliğe saygı gösterilmemesi, kabul edilen sosyal normların ihlal edilmesi olarak gösterilebilir (Baran, 2009).

Çalışma ortamında öfke nedenleri arasında, bireylerin kendilerini yeterince güvende hissetmemeleri, başkaları tarafından kendisine saygısızca ya da haksız biçimde davranılması, onurunun kırılması, haklarına saygı gösterilmediğini

düşünmesi, sosyal desteğinin yetersizliği, iş güvenliğinin olmaması, ücret yetersizliği /uygunsuz çalışma koşulları gibi etkenler yer almaktadır (Bayrı, 2007).

Öfke, insanlarda doğuştan var olan, tıpkı sevinç, mutluluk, üzüntü gibi herkes tarafından hissedilen bir duygudur. Genelde bir hoşnutsuzluktan dolayı oluşan ve şiddete başvurulacak kadar keskin olan bu duygu ile başa çıkabilmek çok da kolay değildir. Öfke hissini temelinde yatan sebeplerin en belirgin ve en hassas noktası bireyin engellenmesi, yani diğer bir deyimle hedefe doğru yönelen bireye müdahalede bulunmak olduğu söylenebilir (Bilge, 1997).

Öfke durumu öğretmenlerde bazı psikolojik sorunlar meydana getirerek bireyin kendine ve bulunduğu örgüte yabancılaşmasına kadar bazı negatif sonuçlar meydana getirebilmektedir. Bu negatif sonuçlar, öğretmenin örgütsel bağlılığını azaltırken; verimliliğini ve iş performansını düşürmektedir (Aslan, 2014).

Öfkenin tam anlamıyla yaşanması ve kontrol edilebilmesi için evvela bu duygunun bastırılmaması yani kabul edilmesi, sebeplerinin ve türlerinin anlaşılması aynı zamanda net bir şekilde aktarılıp içselleştirilmesi lazımdır (Tuna, 2012). Çünkü bu şekilde yaşanmayan yani sürekli bastırılan öfke, insanda hoş olmayan davranışlara meydan vermekte ve

kin gibi duygulara neden olmaktadır (Öz, 2008).

Bu çalışmanın amacı, orta öğretimdeki beden eğitim öğretmenleri ve okul öncesi öğretmenlerin öfke düzeylerinin belirlenmesidir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırma, beden eğitimi öğretmenleri ile okul öncesi öğretmenlerinin öfke düzeylerinin belirlenmesi için yapılmıştır. Samsun ilinde faal olarak çalışan katılımcılara araştırmacı tarafından hazırlanan 8 maddelik kişisel bilgi formu ve Özer (1994) tarafından Türkçe "ye uyarlaması yapılan, sürekli öfke (10 madde), öfke iç (8 madde), öfke dış (8 madde) ve öfke kontrol (8 madde) 4 alt boyut olmak üzere toplam 34 maddeden oluşan ölçek ile sürekli öfke –öfke tarz, içsel öfke, dışsal öfke ve öfke kontrol düzeylerini saptamak ve ilişkili faktörleri belirlemeye yönelik tarama modelinde bir araştırmadır.

Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2009).

Bu çalışma Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'nun 12.01.2017 tarihli ve 1969 sayılı izni ile yürütülmüştür (EK-1).

2.2. Araştırma Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evreni, Samsun ilinde görev yapan okul öncesi öğretmenleri ve beden eğitimi öğretmenleri oluşturmaktadır. Verilerin toplandığı örneklem grubu ise; Samsun ilinde faal olarak çalışan beden eğitimi ve spor ile okul öncesi öğretmeni 150 katılımcıdan oluşmaktadır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Anket iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde; 8 maddeden oluşan, anketi cevaplayanların kişisel özellikleri ile ilgili sorular sorulmuştur. İkinci bölümde; 1983 yılında C. D. Spielberger tarafından The State-Trait Anger Scale (STAS) olarak geliştirilmiştir. 1994 yılında A. K. Özer tarafından Sürekli Öfke-Öfke Tarz Ölçeği (SÖ-ÖTÖ) olarak Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılan ölçek, sürekli öfke (10 madde), öfke iç (8 madde), öfke dış (8 madde) ve öfke kontrol (8 madde) 4 alt boyut olmak üzere toplam 34 maddeden oluşan ölçek kullanılmıştır.

Ölçekteki ilk 10 madde, Sürekli Öfke alt ölçeğinin maddeleridir. Sürekli öfke alt ölçeği puanı ilk 10 maddelerin puanlarının toplanmasıyla, Öfke tarz ölçeğinin içe vurulan öfke alt ölçeği puanı, 13, 15, 16, 20, 23, 26, 27 ve 31 no'lu maddelerin puanlarının toplanmasıyla; Dışa vurulan

öfke alt ölçeği puanı, 12, 17, 19, 22, 24, 29, 32 ve 33 no'lu maddelerin puanlarının toplanmasıyla; Kontrol altına alınmış öfke alt ölçeğinin puanları ise, 11, 14, 18, 21, 25, 28, 30 ve 34 numaralı maddelerin puanlarının toplanmasıyla elde edilmiştir. Sürekli öfke ölçeğinden alınan yüksek puanlar, öfke düzeyinin yüksek olduğunu; kontrol öfke ölçeğinden alınan yüksek puanlar, öfkenin kontrol edilebildiğini; öfke dışı ölçeğinden alınan yüksek puanlar, öfkenin kolayca ifade ediliyor olduğunu ve öfke içi ölçeğinden alınan yüksek puanlar ise öfkenin bastırılmış olduğunu göstermektedir (Şahin,1997).

3. BULGULAR

Çalışmaya okul öncesi (n:75 (erkek:8, kadın:67)) ve beden eğitimi öğretmeni (n:75(erkek:66, kadın:9)) 150 kişi katılmıştır. Yaş ortalamalarında erkeklerde 41-50 yaş (n:39), kadınlarda ise 31-40 yaş (n:46) aralıklarında en fazla kişi katılım göstermiştir. Eğitim durumlarında ise lisansüstü eğitim gören erkeklerde 8, kadınlarda ise 5 kişi bulunmaktadır. Meslek yılların da ise erkekler ve kadın öğretmenlerde en fazla katılım 11 yıl ve üstü seçeneğinin seçildiği görülmüştür. Çalışmaya katılan katılımcılardan evli olan (erkek:61, kadın:54) 115 kişi, bekâr olan ise (erkek:13, kadın:22) 35 kişi katılmıştır. Çocuğu olmayan (erkek:12, kadın:27) 39 kişi, 1 çocuğu olan (erkek:19, kadın:22), 2

2.4. Verilerin Analizi

Elde edilen veri IBM SPSS Statistics 21 programına kurallarına uygun bir şekilde kodlanarak, cevapların kaydı yapılmıştır.

Elde edilen bulgularının değerlendirilmesinde kişisel özellikleri, Sürekli Öfke-Öfke Tarz Ölçeği ile ilgili analizlerde normal dağılım gösteren ($p>0,05$) verilerin karşılaştırılması için bağımsız t testi ve ANOVA analizleri yapılmıştır. Tüm istatistiki işlemler 0,05 anlamlılık düzeyine göre değerlendirilmiştir.

çocuğu olan (erkek:36, kadın:21) 57 kişi, 3 ve üstü çocuğu olan (erkek:7, kadın:6) 13 öğretmen katılmıştır. Müzik aleti kullanan (erkek:20, kadın:17) öğretmen, müzik aleti kullanmayan ise (erkek:54, kadın:59) 113 öğretmen katılmıştır. Okul öncesi öğretmenlerinin tanımlayıcı bilgilerine baktığımızda 67 kadın katılımcı (23-30 yaş: 15, 31-40 yaş:45, 41-50 yaş:8) 8 erkek (23-30 yaş: 3, 31-40 yaş:4, 41-50 yaş:1) katılımcı bulunmuştur. Meslek yılı olarak en fazla 6-10 yıl, en az ise 1-3 yıl katılımcı katılmıştır. Çalışmaya katılan katılımcılardan 50 (erkek:2, kadın:48) evli, 25 (erkek:6, kadın:19) bekâr, müzik aleti kullanabilen 16(erkek:3, kadın:13) müzik aleti kullanamayan ise 59 (erkek:5,

kadın:54) kişi olduğu belirlenmiştir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin tanımlayıcı bilgilerine baktığımızda 9 kadın katılımcı (23-30 yaş: 2, 31-40 yaş: 1, 41-50 yaş:5, 51-60: 1) 66 erkek (31-40 yaş:18, 41-50 yaş:39, 51-60: 7, 61 yaş üstü: 2) katılımcı bulunmuştur. Meslek yılı olarak en fazla 11 yıl ve üstü yıl katılımcı katılmışken, 1-3

yılda katılımcı katılmamıştır. Çalışmaya katılan katılımcılardan 65 (erkek:59, kadın:6) evli, 10 (erkek:7, kadın:3) bekâr, müzik aleti kullanabilen 21(erkek:17, kadın:4) müzik aleti kullanamayan ise 54 (erkek:49, kadın:5) kişi olduğu belirlenmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Müzik Aleti Çalma, Çocuk Sayısı, Medeni Durum, Meslek Yılı Eğitim Durumu ve Branş ile Öfke Alt Boyutlarının Karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Sürekli öfke				İç öfke bastırılmış				Dışa vurulmuş öfke			Kontrol altına alınmış öfke		
	N	x	ss	p	X	ss	p	X	ss	p	x	s	p	
Okul öncesi	75	19,99	6,70		16,39	4,93		12,92	4,80		22,35	5,90		
Beden eğitimi	75	19,68	4,82	,749	15,39	3,04	,136	13,15	3,21	,734	22,12	5,21	,800	
Toplam	150	19,83	5,81		15,89	4,11		13,03	4,06		22,23	5,55		
Lisans	137	19,63	5,90		15,74	4,08		12,86	4,06		22,16	5,59		
Lisansüstü	13	22,17	4,17	,147	17,58	4,23	,136	15,00	3,67	,080	23,08	5,12	,582	
Toplam	150	19,83	5,81		15,89	4,11		13,03	4,06		22,23	5,55		
Meslek yılı														
1-3	2	13,00	.		9,00	.		9,00	.		31,00	.		
4-5	11	16,73	2,11		15,82	2,08		12,55	1,84		26,45	1,90		
6-10	39	20,64	1,06	,151	16,36	,70	,336	13,00	,73	,753	22,31	,91	,017*	
11+	98	19,93	,53		15,78	,36		13,14	,36		21,64	,53		
Toplam	150	19,83	,48		15,89	,34		13,03	,33		22,23	,45		
Evli	Evli	115	20,17		16,09	4,23		13,33	3,99		21,51	5,39		
Bekâr	Bekâr	35	18,68	,188	15,21	3,62	,273	12,03	4,22	,101	24,68	5,44	,003*	
Toplam	Toplam	150	19,83		15,89	4,11		13,03	4,06		22,23	5,55		
Çocuk Sayısı														
Yok	38	18,29	6,86		14,92	3,71		11,92	4,21		25,76	5,53		
1	42	20,07	6,15	,207	16,00	5,08	,04*	13,56	4,59	,196	21,20	5,32	,000**	
2	57	20,23	4,55		15,81	3,46		13,12	3,72		20,84	4,80		
3 ve üstü	13	21,85	6,00		18,69	3,50		14,23	2,77		21,31	5,48		
Toplam	150	19,83	5,81		15,89	4,11		13,03	4,06		22,23	5,55		
Müzik aleti														
çalma	37	19,58	6,92		15,75	3,56		12,69	4,13		24,61	6,20		
Evet				,769			,82			,567			,003*	
Hayır	113	19,91	5,45		15,93	4,28		13,14	4,06		21,48	5,12		
Toplam	150	19,83	5,81		15,89	4,11		13,03	4,06		22,23	5,55		

Branş ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasında sürekli öfke, iç öfke ve kontrol altına alınmış öfke alt boyutlarında

okul öncesi öğretmenlerin, dışa vurulmuş öfke alt boyutunda ise beden eğitimi öğretmenlerinin puanlarının yüksek olmasına rağmen aralarında anlamlı

farklılık hesaplanmamıştır. Öfke alt boyutlarının eğitim durumuna göre karşılaştırılmasında tüm alt boyutlarda lisansüstü eğitim yapanlarda yüksek puanlar olmasına rağmen anlamlı farklılık hesaplanmamıştır. Meslek yılı ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasında kontrol altına alınmış öfke boyutunda anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Meslek yılı ne kadar artarsa kontrol altına alınmış öfke boyut puanında düşüş görülmüştür. Medeni durum ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasında kontrol altına alınmış öfke alt boyutunda anlamlı farklılık

görüldüğünde, diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık görülmemiştir.

Çocuk sayısı ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasına baktığımızda çocuk sayısı ile iç öfke ve kontrol altına alınmış öfke boyutlarında anlamlı farklılık görüldüğünde, diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık görülmemiştir. Müzik aleti çalma durumu ile öfke alt boyutlarının tüm gruplarda karşılaştırılmasına baktığımızda kontrol altına alınmış öfke alt boyutunda anlamlı farklılık ($p<0,05$), diğer alt boyutlarda ise anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 2. Okul öncesi öğretmenlerinde müzik aleti çalma durumu çocuk sayısı medeni durumu meslek yılı eğitim durumu, yaş, cinsiyet ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Sürekli öfke				İç öfke bastırılmış			Dışa vurulmuş öfke			Kontrol altına alınmış öfke		
	N	X	ss	p	X	Ss	P	X	ss	p	x	s	p
Erkek	8	17,86	5,08		14,71	4,39		11,29	3,95		24,71	5,47	
Kadın	67	20,21	6,84	,381	16,57	4,98	,348	13,09	4,87	,348	22,10	5,93	,269
Toplam	75	19,99	6,70		16,39	4,93		12,92	4,80		22,35	5,90	
Yaş													
23-30	18	16,33	6,03		15,33	6,66		11,22	5,12		24,89	6,61	
31-40	49	20,51	5,90	,003*	16,14	3,90	,033*	13,00	4,13	,034*	21,96	5,16	,038*
41-50	8	25,71	9,20		20,86	4,63		16,71	6,65		18,57	7,07	
Toplam	75	19,99	6,70		16,39	4,93		12,92	4,80		22,35	5,90	
Lisans	68	19,75	6,84		16,13	4,84		12,81	4,83		21,99	5,89	
Lisansüstü	7	22,67	4,46	,310	19,33	5,50	,128	14,17	4,62	,051	26,50	4,55	,072
Toplam	75	19,99	6,70		16,39	4,93		12,92	4,80		22,35	5,90	
Meslek yılı													
1-3	2	13,00	.		9,00	.		9,00	.		31,00	.	
4-5	8	14,38	4,37	,038*	16,50	7,91	,512	11,75	6,41	,682	27,63	5,90	,005*
6-10	34	20,18	6,57		16,65	4,48		12,82	4,82		22,68	5,87	
11+	31	21,45	6,72		16,32	4,54		13,45	4,44		20,35	4,96	
Toplam	75	19,99	6,70		16,39	4,93		12,92	4,80		22,35	5,90	
Evli	51	21,18	6,50		16,82	5,26		13,50	4,83		20,86	5,60	
Bekâr	24	17,50	6,55	,026*	15,50	4,13	,284	11,71	4,59	,134	25,46	5,36	,001*
Toplam	75	19,99	6,70		16,39	4,93		12,92	4,80		22,35	5,90	
Çocuk Sayısı													
Yok	29	18,00	6,80		14,86	4,09		11,34	4,34		25,62	5,69	
1	23	20,73	7,20	,216	17,64	5,85	,038*	14,23	5,59	,141	20,41	5,61	,001*
2	18	21,72	5,78		16,11	4,24		13,44	4,37		20,06	4,65	
3 ve üstü	5	22,00	5,66		20,80	4,55		14,40	3,51		20,20	4,92	
Toplam	75	19,99	6,70		16,39	4,93		12,92	4,80		22,35	5,90	

Müzik										
Aleti	16	21,00	8,44	16,33	3,74	13,00	5,53	25,13	6,88	
Çalma			,516		,959		,942			,040*
Evet										
Hayır	59	19,73	6,24	16,41	5,22	12,90	4,65	21,64	5,47	
Toplam	75	19,99	6,70	16,39	4,93	12,92	4,80	22,35	5,90	

Okul öncesi öğretmenlerinde cinsiyet ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasında sürekli öfke, iç öfke ve dışa vurulmuş öfke alt boyutlarında kadın katılımcılar, kontrol altına alınmış öfke de ise erkeklerin daha yüksek puanlar almasına rağmen anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Okul öncesi öğretmenlerinde yaş ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasına baktığımızda tüm alt boyutlarda yaş ile anlamlı farklılık hesaplanmıştır. Sürekli öfke, iç öfke ve dışa vurulmuş öfke alt boyutlarının yaş ilerledikçe daha fazla arttığı görülürken, kontrol altına alınmış öfkenin ise yaş ilerledikçe azaldığı hesaplanmıştır. Okul öncesi öğretmenlerinin öfke alt boyutlarının eğitim durumuna göre karşılaştırılmasında tüm alt boyutlarda lisansüstü eğitim yapanlarda yüksek puanlar olmasına rağmen anlamlı farklılık hesaplanmamıştır. Okul öncesi öğretmenlerinin meslek yılı ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasına baktığımızda sürekli öfke ve kontrol altına

alınmış öfke alt boyutunda anlamlı farklılık hesaplanırken, iç öfke ve dışa vurulmuş öfke arasında anlamlı farklılık görülmemiştir. Okul öncesi öğretmenlerinin medeni durumu ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasına baktığımızda sürekli öfke, kontrol altına alınmış öfke arasında anlamlı farklılık bulunurken, iç öfke ve dışa vurulmuş öfke arasında anlamlı farklılık görülmemiştir. Okul öncesi öğretmenlerinin çocuk sayısı ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasına baktığımızda çocuk sayısı ile iç öfke ve kontrol altına alınmış öfke boyutlarında anlamlı farklılık görülürken, diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık görülmemiştir. Okul öncesi öğretmenlerinin müzik aleti çalma durumu ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasına baktığımızda, sürekli öfke, İÖB (İç Öfke Bastırılmış), DVÖ (Dışa Vuruk Öfke) ile müzik aleti çalma arasında anlamlı farklılık bulunmazken, KAAÖ (Kontrol Altına Alınmış Öfke) ile anlamlı farklılık hesaplanmıştır.

Tablo 3. Beden eğitimi öğretmenlerinde çocuk sayısı, müzik aleti çalma, medeni durumu, meslek yılı, eğitim durumu, yaş, cinsiyet ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Sürekli öfke				İç öfke bastırılmış				Dışa vurulmuş öfke				Kontrol altına alınmış öfke		
	N	X	ss	p	X	ss	p	X	ss	p	X	s	p		
Erkek	66	19,68	4,70		15,50	3,05		13,30	3,16		21,98	5,15			
Kadın	9	19,67	5,94	,993	14,56	2,92	,385	12,00	3,54	,256	23,11	5,86	,547		
Toplam	75	19,68	4,82		15,39	3,04		13,15	3,21		22,12	5,21			
Yaş															
23-30	2	19,00	9,90		14,50	4,95		13,00	7,07		25,00	9,90			
31-40	19	19,05	5,41		15,11	2,56		13,58	2,48		23,11	4,34			
41-50	44	20,45	4,47	,318	16,23	2,68	,001*	13,23	3,40	,633	21,34	5,22	,503		
51-60	8	18,50	4,21		13,25	3,33		12,50	3,30		22,38	6,63			
61 ve üstü	2	14,00	,00		9,00	,00		10,00	,00		26,00	,00			
Toplam	75	19,68	4,82		15,39	3,04		13,15	3,21		22,12	5,21			
Lisans	69	19,50	4,85		15,34	3,14		12,91	3,16		22,33	5,32			
Lisansüstü	6	21,66	4,22	,296	15,83	1,32	,710	15,83	2,56	,031*	19,66	3,01	,232		
Toplam	75	19,68	4,81		15,38	3,03		13,14	3,20		22,12	5,21			
Mesleki Deneyim															
1-3	3	23,00	9,85		14,00	3,61		14,67	5,77		23,33	7,57			
4-5	5	23,80	6,83	,05*	14,40	2,88	,531	14,20	2,05	,515	19,80	3,27	,588		
6-10	67	19,22	4,27		15,52	3,04		13,00	3,17		22,24	5,25			
11+	75	19,68	4,82		15,39	3,04		13,15	3,21		22,12	5,21			
Toplam	3	23,00	9,85		14,00	3,61		14,67	5,77		23,33	7,57			
Evli	65	19,40	4,27		15,52	3,16		13,20	3,23		22,02	5,21			
Bekâr	10	21,50	7,53	,202	14,50	1,96	,324	12,80	3,22	,716	22,80	5,43	,661		
Toplam	75	19,68	4,82		15,39	3,04		13,15	3,21		22,12	5,21			
Çocuk Sayısı															
Yok	9	19,22	7,38		15,11	2,26		13,78	3,31		26,22	5,26			
1	19	19,32	4,75	,646	14,11	3,21	,062	12,79	3,05	,704	22,11	4,95	,076		
2	39	19,54	3,75		15,67	3,08		12,97	3,44		21,21	4,89			
3 ve üstü	8	21,75	6,58		17,38	2,00		14,13	2,47		22,00	6,02			
Toplam	75	19,68	4,82		15,39	3,04		13,15	3,21		22,12	5,21			
Müzik Aleti Çalma															
Evli	21	18,57	5,59	,216	15,33	3,45	,925	12,48	2,89	,262	24,24	5,82	,027*		
Hayır	54	20,11	4,47		15,41	2,89		13,41	3,31		21,30	4,76			
Toplam	75	19,68	4,82		15,39	3,04		13,15	3,21		22,12	5,21			

Beden eğitimi öğretmenlerinde cinsiyet ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasında sürekli öfke, iç öfke ve dışa vurulmuş öfke alt boyutlarında erkek katılımcılar, kontrol altına alınmış öfke de ise kadın katılımcıların daha yüksek puanlar almasına rağmen anlamlı farklılık

bulunmamıştır. Beden eğitimi öğretmenlerinde yaş ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasında iç öfke alt boyutunda anlamlı farklılık hesaplanırken ($p<0,05$), diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0,05$). Beden eğitimi öğretmenlerinin öfke alt boyutlarının

eğitim durumuna göre karşılaştırılmasında dışa vurulmuş öfke alt boyutunda anlamlı farklılık bulunurken, diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık görülmemiştir. Beden eğitimi öğretmenlerinin meslek yılı ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasına baktığımızda sürekli öfke alt boyutunda anlamlı farklılık bulunurken, diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık hesaplanmamıştır. Beden eğitimi öğretmenlerinin medeni durumu ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasına baktığımızda tüm alt boyutlarda anlamlı

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Literatür incelemeleri sonucunda, Aslan yaptığı çalışmada, 400 (kadın:222, erkek:178) öğretmen çalışmaya dâhil edilmiştir. Araştırmaya iki ayrı öğretmen grubu dahil edilirken, sınıf öğretmeni (n:162), branş öğretmeni ise (n:238) olarak tespit edilmiştir (Aslan,2014). Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaş aralığı ve katılım sayısı ise; 20-30 yaş (n:229), 31-40 yaş (n:132) ve 41 yaş ve üzeri (n:39) olarak hesaplanmıştır. Ayrıca araştırmada ki öğretmenlerin mesleki deneyimi 1-5 yıl (n:202), 6-10 yıl (n:93), 11-15 (n:58), 16 ve üzeri (n:47) kişi, medeni durumları ise evli (n:198), bekar (n:202) olarak tespit edilmiştir. Bu bilgiler ışığında çalışmamıza katılan öğretmenlerin yaş ortalamaları literatürde ki çalışmaya benzer niteliktedir.

Tablo 2 ve Tablo 3'te okul öncesi

farklılık hesaplanmamıştır. Beden eğitimi öğretmenlerinin çocuk sayısı ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasına baktığımızda tüm alt boyutlarda anlamlı farklılık bulunmamıştır. Beden eğitimi öğretmenlerinin müzik aleti çalma durumu ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasına baktığımızda ise KAAÖ (Kontrol Altına Alınmış Öfke) ile müzik aleti çalma arasında farklılık bulunmuştur. Diğer alt boyutların müzik aleti çalma durumu ile anlamlı farklılık bulunmamıştır.

öğretmenlerinin ve beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyet ile öfke alt boyutları karşılaştırıldığında, okul öncesi öğretmenlerinde cinsiyet ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasında sürekli öfke, iç öfke ve dışa vurulmuş öfke alt boyutlarında kadın katılımcılar, kontrol altına alınmış öfke de ise erkeklerin daha yüksek puanlar almasına rağmen anlamlı farklılık bulunmamıştır. Beden eğitimi öğretmenlerinde cinsiyet ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasında sürekli öfke, iç öfke ve dışa vurulmuş öfke alt boyutlarında erkek katılımcılar, kontrol altına alınmış öfke de ise kadın katılımcıların daha yüksek puanlar almasına rağmen anlamlı farklılık bulunmamıştır. Okul öncesi öğretmenliği ile beden eğitimi öğretmenlerinin çalışma alanlarının oyuna dayalı bir eğitim olduğu için ve her iki cinsiyet için oyun faktöründen

dolayı farklılık olmadığı düşünülmektedir.

Aslan (2014) araştırmasına katılan öğretmenlerin sürekli öfke ve öfke tarzı düzeylerinin ortalamalarını incelendiğinde, sürekli öfke ($19,93 \pm 4,51$), kontrol altına alınmış öfke ($21,77 \pm 4,02$) dışa vurulan öfke ($15,46 \pm 3,50$) ve içte tutulan öfke ($16,22 \pm 3,77$) ifadelerine katıldıkları görülmüştür. Aynı çalışmada öğretmenlerin dışa vurulan öfke puanları cinsiyete göre iki grup arasındaki ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p=0,008 < 0,05$). Ayrıca erkek öğretmenlerin dışa vurulan öfke puanları ($x=15,98$), kadın öğretmenlerin dışa vurulan öfke puanlarına göre ($x=15,05$) daha yüksek olduğunu tespit edilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmenlerin sürekli öfke, kontrol altına alınmış öfke, içte tutulan öfke değerlerinin ortalamaları cinsiyete göre gruplar arasındaki ortalama farkı istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p > 0,05$). Yöndem & Bıçak (2008) öğretmen adaylarının öfke düzeylerini inceledikleri çalışmada cinsiyet değişkeni ile sürekli öfke ve öfke ifade tarzları arasında anlamlı bir ilişki olduğuna rastlamıştır. Tanış (2014) yetişkinlerin öfke tarzlarını araştırdığı çalışmada cinsiyete göre, sürekli öfkeli olma durumları ve öfke ifade tarzları ile arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Konu ile ilgili yapılan literatür taramalarında kadınların içte tutulan öfke alt boyutunda,

erkeklerin ise dışa yönelik öfkede daha çok ortalamaya sahip oldukları belirlenmiştir (Bostancı ve ark., 2006; Bedel, 2011; Altuntaş, 2012; Karababa & Dilmaç 2015). Bu durumun kadının toplumdaki sosyal statü ve rollerde daha geri planda kalmasından ve erkek çocukların yaşamın ilk yıllarından itibaren saldırgan ifadelerle ve aktivitelere büyütülürken, kadınların ise daha içe dönük yetiştirilmesinden kaynaklandığı söylenebilir.

Tablo 2 ve 3'te okul öncesi öğretmenlerinin ve beden eğitimi öğretmenlerinin yaş ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasına baktığımızda, okul öncesi öğretmenlerinde tüm alt boyutlarda yaş ile anlamlı farklılık hesaplanmıştır. Sürekli öfke, iç öfke ve dışa vurulmuş öfke alt boyutlarının yaş ilerledikçe daha fazla arttığı görülürken, kontrol altına alınmış öfkenin ise yaş ilerledikçe azaldığı hesaplanmıştır. Beden eğitimi öğretmenlerinde yaş ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasında ise iç öfke alt boyutunda anlamlı farklılık hesaplanırken ($p < 0,05$), diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık görülmemiştir. Beden eğitimi öğretmenleri branşı gereği öfkelerini yaptığı ders esnasında uygulamalı spor eğitimi yoluyla attığı düşünülmektedir. Sosyal ve eğitsel boyutta öğrenciler tarafından sevilen bir branş olan beden eğitimi öğretmenliği ayrıca ilişki düzeyi yönüyle öğrenciler ile daha iyi ikili ilişki kurduklarından dolayı daha anlayışlı

oldukları düşünülebilir. Benzer sonuçları Gözen (2017) yaptığı çalışmada öfke ifade tarzının alt boyutlarından sürekli öfke, kontrollü öfke ve dışa dönük öfke tarzlarında anlamlı bir farka rastlanmamıştır ($p>0,05$). İçe dönük ifade tarzında ise 28-32 yaş grubunda olan öğrencilerin ortalamaları ile ($17,09 \pm 4,04$), 18-22 yaş grubu öğrencilerin ortalamaları ($15,69 \pm 4,04$) arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılığa rastlanmıştır ($p<0,05$). Sezan (2016) araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin analiz sonuçlarına göre, sürekli öfke açısından ($p<0,05$) yaşa göre anlamlı bir farklılık var iken, öfke kontrol, içte tutulan öfke ve dışa vurulan öfke açısından ($p>0,05$) yaşa göre anlamlı bir farklılık yoktur. Ortalamalara bakıldığında ise araştırmaya katılan öğrencilerin sürekli öfke açısından incelendiğinde 17-19 yaş aralığında olanlar diğer yaş aralığında olanlara göre öfkelerinin daha çok sürdüğü tespit edilmiştir. Öfke düzeyi ile örgütsel bağlılık düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi ile ilgili bir araştırmada öğretmenlerin öfke ifadeleri incelenmiştir. Yaş ve öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasında sürekli öfke, kontrol altına alınmış öfke, dışa vurulan öfke ve içte tutulan öfke puan ortalamaları araştırılmıştır. Yapılan analizler sonucunda gruplar arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p<0,05$) (Aslan, 2014). Yapılan literatür

çalışmalarına bakıldığında çalışmamızı destekler niteliktedir.

Tablo 1 incelendiğinde, branş ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasında sürekli öfke, iç öfke ve kontrol altına alınmış öfke alt boyutlarında okul öncesi öğretmenlerinin, dışa vurulmuş öfke alt boyutunda ise beden eğitimi öğretmenlerinin puanlarının yüksek olmasına rağmen aralarında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Aslan (2014) yaptığı araştırmaya katılan öğretmenlerin dışa vurulan öfke puanları ortalamalarının branş değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($t=1.986$; $p=0.048<0,05$). Sınıf öğretmenlerinin dışa vurulan öfke puanları ($x=15,88$), branş öğretmenlerinin dışa vurulan öfke puanlarından ($x=15,18$) yüksek bulunmuştur.

Gözen (2017) yaptığı araştırmaya katılan öğrencilerin öğrenim gördükleri fakültele göre, sürekli öfke, kontrollü öfke ve dışa dönük öfke alt boyutlarında anlamlı bir farklılığa rastlanmazken, içe dönük öfke alt boyutunda Spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin ortalamaları ($16,71 \pm 3,93$) Güzel Sanatlar fakültesi öğrencilerinin ortalamalarından ($15,73 \pm 4,29$) daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir ($p<0,05$).

Tablo 1 incelendiğinde, öfke alt boyutlarının eğitim durumuna göre karşılaştırılmasında tüm alt boyutlarda

lisansüstü eğitim yapanlarda yüksek puanlar olmasına rağmen anlamlı farklılık bulunamamıştır.

Tablo 3 incelendiğinde, Beden eğitimi öğretmenlerinin öfke alt boyutlarının eğitim durumuna göre karşılaştırılmasında dışa vurulmuş öfke alt boyutunda anlamlı farklılık bulunurken, diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık görülmemiştir. Okul öncesi öğretmenlerinin öfke alt boyutlarının eğitim durumuna göre karşılaştırılmasında tüm alt boyutlarda lisansüstü eğitim yapanlarda yüksek puanlar olmasına rağmen anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Aslan (2014) yaptığı araştırmaya katılan öğretmenlerin sürekli öfke, kontrol altına alınmış öfke, dışa vurulan öfke, içte tutulan öfke puanları ortalamalarının eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$).

İlhan (2014) yaptığı çalışmada eğitim düzeylerine göre hemşirelerin sürekli öfke alt boyut puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık ($p=0,034$; $p<0,05$). İçte öfke ve dışta öfke alt boyut puan ortalamaları istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediğini bildirmiştir ($p>0,05$).

Baykan (2018) çalışmasında eğitim düzeyleri ile kontrol altına alınmış öfke alt boyutu arasında istatistiksel olarak farklılaşmanın olmadığı bulunmuştur. Sürekli öfke, içe vurulan öfke ve dışa

vurulan öfke alt boyutları ile eğitim düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur.

Okul öncesi öğretmenlerinin öfke ve öfke alt boyutlarının eğitim durumu, Meslek yılı, Medeni durumuna göre karşılaştırılması sonuçlarına bakıldığında, Meslek yılı ne kadar artarsa kontrol altına alınmış öfke boyut puanında düşüş görülmüştür (Tablo 1). Okul öncesi öğretmenlerinin meslek yılı ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasına baktığımızda sürekli öfke ve kontrol altına alınmış öfke alt boyutunda anlamlı farklılık hesaplanırken, iç öfke ve dışa vurulmuş öfke arasında anlamlı farklılık görülmemiştir (Tablo 2). Bununla beraber Tablo 1 ve 3'te Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin meslek yılı, Medeni durum ile öfke ve öfke alt boyutlarının karşılaştırılması sonuçlarına bakıldığında, Beden eğitimi öğretmenlerinin meslek yılı ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasına baktığımızda sürekli öfke alt boyutunda anlamlı farklılık bulunurken (Tablo 3). Medeni durum ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasında kontrol altına alınmış öfke alt boyutunda anlamlı farklılık görülmüştür (Tablo 1). Okul öncesi öğretmenlerinin medeni durumu ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasına baktığımızda sürekli öfke, kontrol altına alınmış öfke arasında anlamlı farklılık bulunmuştur (Tablo 2).

Çocuk sayısı ile öfke alt boyutlarının

karşılaştırılması ve Okul öncesi öğretmenleri, Beden eğitimi öğretmenlerinin çocuk sayısı ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılması bakıldığında (Tablo 2 ve 3). Çocuk sayısı ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasına baktığımızda çocuk sayısı ile iç öfke ve kontrol altına alınmış öfke boyutlarında anlamlı farklılık görülmüştür (Tablo 1). Okul öncesi öğretmenlerinin çocuk sayısı ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasına baktığımızda çocuk sayısı ile iç öfke ve kontrol altına alınmış öfke boyutlarında anlamlı farklılık görülmüştür (Tablo 2).

Baykan (2018) çalışmasında ise Taekwondo sporunu yapma süresi ile sürekli öfke-öfke tarz alt ölçekleri arasında istatistiksel olarak farklılaşmanın olmadığı tespit edilmiştir. Aslan (2014) yaptığı araştırmaya katılan öğretmenlerin kontrol altına alınmış öfke puanları ortalamalarının medeni durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($t=-2.035; p=0.043 < 0,05$). Bekâr öğretmenlerin kontrol altına alınmış öfke puanları ($x=22,180$), evli öğretmenlerin kontrol altına alınmış öfke puanlarından ($x=21,360$) yüksek bulunmuştur. Araştırmaya katılan öğretmenlerin sürekli öfke, dışa vurulan öfke, içte tutulan öfke puanları ortalamalarının medeni durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p > 0,05$). İlhan (2014) yaptığı çalışmada medeni durumlarına

göre hemşirelerin sürekli öfke, içte öfke, dışta öfke ve öfke kontrol alt boyut puan ortalamaları istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermedi ($p > 0,05$).

Tablo 1'de Müzik aleti çalma durumu ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılması ve Okul öncesi öğretmenlerinin ve Beden eğitimi öğretmenlerinin müzik aleti çalma durumu ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılması durumu incelendiğinde ise Müzik aleti çalma durumu ile öfke alt boyutlarının tüm gruplarda karşılaştırılmasına baktığımızda kontrol altına alınmış öfke alt boyutunda anlamlı farklılık ($p < 0,05$), diğer alt boyutlarda ise anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p > 0,05$) (Tablo 1). Okul öncesi öğretmenlerinin müzik aleti çalma durumu ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasına baktığımızda, KAAÖ ile anlamlı farklılık hesaplanmıştır (Tablo 2). Beden eğitimi öğretmenlerinin müzik aleti çalma durumu ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasına baktığımızda ise KAAÖ ile müzik aleti çalma arasında farklılık bulunmuştur (Tablo 3). Okul öncesi öğretmenlerinin müzik aleti çalma durumu ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasına baktığımızda, sürekli öfke, İç Öfke, Dışa Vurulmuş Öfke ile müzik aleti çalma arasında anlamlı farklılık bulunmazken, Kontrol Altına Alınmış Öfke ile anlamlı farklılık hesaplanmıştır. Beden eğitimi öğretmenlerinin müzik aleti çalma durumu

ile öfke alt boyutlarının karşılaştırılmasına baktığımızda ise Kontrol Altına Alınmış Öfke ile müzik aleti çalma arasında

farklılık bulunmuştur. Diğer alt boyutların müzik aleti çalma durumu ile anlamlı farklılık bulunmamıştır.

KAYNAKÇA

Cratty, J. B. (1973). *Movement Behaviour and Motor Learning*. Philadelphia: Lea. Febiger.

Aracı, H. (2000). Okullarda beden eğitimi. Ankara. 1. Baskı, Bağırhan Yayınevi.

Aslan, H. (2014). Öfke düzeyi ile örgütsel bağlılık düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep, ss. 20-40.

Baran, M. (2009). Hemşirelerde öfke düzeyinin iş doyumuna etkisi, Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum, ss. 12-48.

Bayrı, F. (2007). Hemşirelerin öfke ifade biçimleri ve genel sağlık durumları ile ilişkisinin incelenmesi, Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Programı, Yüksek Lisans Tezi, Sivas. Ss.30-49.

Doğan, S, Güler H. & Kelleci M. (2001). Hastaların Öfkeli Davranışları Karşısında Hemşirelerin Yaklaşımları. C.Ü. Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi, 5 (1) 26-31.

İmamoğlu, S. (2003). Öğretmen adaylarının öfke ve öfke ifade tarzları ile bağlanma stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, ss. 21-59.

Karakuş, E. (2005). Resmi Ortaöğretim Kurumlarında Beden Eğitimi Derslerinin Uygulamalarında Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Öğrencilerin ve Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Görüşleri (Kırıkkale İli Örneği). Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.

Öz, S. F. (2008). Öfke yönetimi eğitiminin ergenlerde öfke ile başa çıkma ve iletişim becerilerine etkisi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, İzmir. 13-50.

Öztürk, E. (2012). İlköğretim kurumlarında

çalışan öğretmenlerin öfke nedenleri ve öfke kontrol yöntemleri (Elâzığ İli Örneği), Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Elâzığ, ss. 21-60.

Tuna, D. (2012). Çözüm odaklı kısa süreli yaklaşıma dayalı öfke kontrolü eğitim programının lise öğrencilerinin öfke kontrolü ve iletişim becerileri düzeylerine etkisi. Dokuz Eylül Üniversitesi. Yüksek Lisans Tezi. İzmir, ss. 21-44.

Zembat, R. (1999). Okul Öncesi Eğitimde Program. (1.baskı). İstanbul, Ya-Pa Yayınları, 49.

Özer, A. K. (1994). Sürekli öfke (SL-öfke) ve öfke ifade tarzı (öfke-tarz) ölçekleri ön çalışması. Türk Psikoloji Dergisi, 9(31); 26-35.

Yöndem, Z. D. & Bıçak, B. (2008). Öğretmen adaylarının öfke düzeyi ve öfke tarzları. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 2:1-15.

Altuntaş, G. (2012). Boşanmış ebeveynler ile boşanmamış ebeveynlerin lise birinci, ikinci, üçüncü sınıflarında okuyan çocuklarının sürekli öfke ve öfke ifade tarzı, benlik saygısı ve anksiyete düzeylerinin karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, ss. 13-43.

Baykan, E. (2018). Y ve Z Nesil Taekwondocuların Sürekli Öfke Düzeylerinin Saptanması Ve ilişkili Faktörlerin incelenmesi. Yozgat Bozok Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Yozgat. ss. 17-40.

Bedel, A. (2011). Kişiler arası sorun çözme beceri eğitiminin ergenlerin sürekli öfke ve öfke ifade tarzlarına etkisinin incelenmesi. Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Doktora Tezi, ss. 40-180.

Bostancı, N., Çoban Ş., Tekin Z. & Özen, A. (2006). Üniversite öğrencilerinin cinsiyete göre öfke ifade etme biçimleri.

Kriz Dergisi, 14: 9-18.

Gözen, İ. (2017). Özel yetenek sınavı ile öğrenci alan fakültelerdeki öğrencilerin öfke ifade tarzları. Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi. Konya. ss. 21-25.

İlhan H. K. (2014). Hemşirelerin çalışma ortamında öfke düzeyi ve öfke ifade tarzları. Haliç Üniversitesi Sağlık Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul. ss. 13-36.

Karababa, A. & Dilmaç, B. (2015). Ergenlerde insani değerlerin sürekli öfke ve öfke ifade biçimlerini yordamadaki rolü. Elementary Education Online, 14(3): 1149-1158.

Tanış, İ. T. (2014). Yetişkinlerde bağlanma stilleri ve öfke tarzları arasındaki ilişkinin incelenmesi. Haliç Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

DERGİSİ

